రేఖలు దాటని ముగ్గులు

అది చాల అందమైన ఊరు. ఆ ఊరుకి సొగసు ఇచ్చేది ఆ అగ్రహారమే. ఏకధాటిగా యాభై ఇళ్ళు ఉండొచ్చు. పెద్ద వసారాలూ, అంగణాలూ ఉన్న ఇళ్ళు అవి. కొన్ని ఇళ్ళు చిన్నవిగా ఉన్నాకూడా వాళ్ళ వసారాలు పెద్దగానే ఉంటాయి. వీధికూడా వెడల్పుగా ఉంటుంది. ఎన్నడూ తారు పోయని వీధి అది. పల కాలం జనులు వాడటం వలన వీధి మెత్తగా ఐపోయింది; నడవడానికికూడా చాలా హాయిగా ఉంది. పండుగ సంబరాల్లో ఈ వీధిలోనే రథం వస్తుంది; సంవత్సరానికి ఒక సారే రథం వచ్చినా వీధి ఎప్పుడూ విశాలంగానే ఉంది. రెండు పక్కలా ఇళ్ళచుట్టూ వేప చెట్లూ, అరటి చెట్లూ వరుస వరుసగా నిలబడి నీడలిస్తున్నాయి.

వీధి చివరలో ఒక గుడి. దానికి సాయంకాలం స్త్రీలు వస్తారు. పగటిపూట ఆవులు మేపే యువకులూ, వ్యాధితో బాధపడే బికారీలూ, అక్కడ ఆడుకుంటూ లేక నిద్రపోతూ కాలం గడుపుతారు. కోవిలకి పక్కనే ఉన్న ఏకాంతమైన ఆ చెరువులో ఆ ఊరుకి జీవనాడిలాగ ఎప్పుడూ బట్టలు ఉతికే సబ్దం వినిపిస్తుంది! ఆ చెరువుని మధ్యగా పెట్టుకొనే ఆ ఊరు ఏర్పడింది; ఆ తరువాత చెరువుకి కింద బాగంలో ఆ కోవిలా, దానితోపాటు అగ్రహారమూ ఏర్పడ్డాయి.

చెరువుకి దక్షిణ ప్రాంతంలో రైతులు, వర్తకులు, అగ్రహారంలో ఉండేవారికంటే కొంచం ఎక్కువ అంతస్తులో ఉన్న ఇతర జాతులవారు నివసిస్తున్నారు. ఉత్తర దిశన ఒక నియమం, నిర్మలత లేనట్లు చిన్న సందులూ, గుడిశెలూ నిండిన ఆ ప్రాంతంలో ఎప్పుడూ హడావిడీ, సందడి. అక్కడే చేపల దుఖాణాలూ, తురకవాళ్ళ వీధీ ఉంది. అక్కడ ఎప్పుడూ ఆర్భాటమే. అంగడులూ, సినీమా రంగాలూ, కచేరీలూ, ఆఫీసులూ, బస్ స్టాండులూ, అన్నీ ఆ పక్కనే. ఆ ప్రాంతంలో పెరిగిన జన సమర్ధం వలన ఊరికి చివరన రైతుల బాగానికీ అగ్రహారంకీ మధ్య ఉన్న మైదానంలో ఎక్కడినుంచో ఈ ఊరుకి వచ్చిన తురకలు ఇళ్ళూ, డేరాలూ కట్టుకున్నారు. వాళ్ళలో మందులు అమ్మేవారూ, మాంత్రికం చేసేవారు, కసాయి వాళ్ళూ ఉన్నారు. అక్కడ నివసించే ప్రజలకంటే వాళ్ళు పెంచుతున్న మేకలే ఎక్కువ.

అగ్రహారంలో ఉన్నవాళ్ళకి వీళ్ళని చూస్తే ఒకటే భయం; వీళ్ళు తప్పకుండా దిమ్మరులే అని ఒక మూఢ నమ్మకం; ఆ భయంతో కలిసిన ఆత్రుతతో బడి లేని శెలవు రోజుల్లో ఆ అగ్రహారంలోని కుర్రవాళ్ళు ఆ మైదానికి వచ్చి వాళ్ళని తమాషాగా చూస్తూ

ఉంటారు. మైదానంలో ఉన్నవాళ్ళుకూడా "మేక మాంసం కావాలా, లేక గోమాంసం కావాలా?" అని యెగతాళిగా ఆ బ్రాహ్మణ పిల్లకాయలని బెదిరిస్తారు. పగటిపూట అక్కడ మగవాళ్ళెవరూ ఉండరు. తమ పిల్లల్ని పిలుస్తూ, నేలను తాకినట్లు బరువుగా ఉన్న మేకల పొదుగులనుంచి పాలు తీస్తూ, చెట్టుడుగున వంట చేస్తూ ఉన్న స్త్రీల మధ్య కలుపుగోలుతనం కనిపిస్తుంది. నడుస్తున్నప్పుడు వాళ్ళ కాలులోని కడియాలూ, స్త్రీల వస్త్రాలూ పినోదంగా కనిపిస్తాయి. ఆ ఊరుకే ఆకర్షణ ఇచ్చేది ఈ మైదానంలో ఉండే దిమ్మరులూ, అగ్రహారంలో ఉన్న బ్రాహ్మణ కన్యలే అని చెప్పవచ్చు.

ఇంత ఆకర్షణీయంగా ఉన్న మైదానవాసులని చూపించే అగ్రహారంలో ఏడుస్తున్న బిడ్డలని భయపెడతారు. భోజనం చెయ్యడానికి అల్లరి పెట్టే పిల్లలకి " చూడు, ఆ పెద్ద మీసాలవాడు వస్తున్నాడు " అని ఒక మాట చెప్తే చాలు; ఒక గిన్నెలో ఉన్న అన్నమంతా ఆ బిడ్డ గొణుక్కోకుండా అలాగే ఖాళీ చేస్తుంది.

ఆ పెద్ద మీసాలవాడు ఆ మైదానంలో జీపించే కసాయివాడు.

వాడిగురించి అగ్రహారంలో ఉన్న పిల్లల కల్పనలో ఎన్నో భయంకరమైన కథలు; వాళ్ళకి అతన్ని పరిచయం చేసినది వాళ్ళ తల్లులే. వాడిగురించి ఏం చెప్పినా ఆ పిల్లలు నమ్మినట్లు ఉంది అతని వాటం. ఆ పిల్లలు రోజూ మెలిగే పెద్దవారికంటే ఇంకా పెద్ద

ఆకారం అతనిలో కనిపిస్తోంది; పీధి చివరిన తాటి ఆకులతో మేయబడిన పైకప్పుతో భూమిలో పాతుకుపోయిన - సంవత్సరానికి ఒకసారి నూరుమంది కతిసి దాన్ని లాగుతారు - ఆ రథాన్ని వాడు ఒక్కడే ఈడ్చుగలడు అని ఆ పిల్లలు నమ్ముతారన్నట్లు కనిపిస్తోంది వాడి దేహబలం.

వాడు రోజూ పొద్దున తన తుప్పు పట్టిన ఒక పాత సైకిలు మీద ఆ అగ్రహారాన్ని దాటి పెళ్తాడు. అగ్రహారం చివరన, తూర్పు దిశలో, పెదురు పొదల పెనుక, ఆకాశం ఎర్రగా మారి సూర్యుడు కనిపించే సమయం వాడి సైకిలు ఆ మైదానం నుంచి అగ్రహారంలో ప్రవేశిస్తుంది. అగ్రహారంలోకి ప్రవేశించడానికి ముందు ఆ చివరలో సిలబడే వాడి ఎత్తుకి ఆ సైకిలు చాలా చిన్నదిగా కనిపిస్తుంది. వాడు ఇలాగా అలాగా కొంచంకూడా ఆనుకోకుండా తన రెండు కాళ్ళనూ చాటి నేలమీద పెట్టి సైకిలు మీద సిలబడతాడు; చేతిలోనున్న చుట్టని తొందరగా, ఘాటుగా ఒక రెండు సార్లు పీల్చి, దాన్ని పారేసిన తరువాతనే అగ్రహారంలోకి ప్రవేసిస్తాడు.

వాడు వచ్చేటప్పుడు అగ్రహారంలోని యువతులు ఇంటిముందు సీళ్ళు జల్లి ముగ్గులు పెడుతుంటారు. అందులో చాలమంది తమ బిడ్డల్ని బెదిరించడానికి వాడిని మీసాలవాడు అని పిలుస్తారు; కాని వాడిని చూడాలనే తలపు వాళ్ళకెప్పుడూ తోచదు.

అలాగ ఒకనాడు ఉదయం పీధిలో ముగ్గులు పెడుతున్న శంకర శాస్త్రుల కూతురు మీనా సైకిలు ద్వని పిని వంచిన తల ఎత్తక తన కనుబొమ్మ మాత్రం లేవనెత్తినప్పుడు వాడి పాదాలు చూసి తరువాత వాడిని చూడాలని నిలబడింది. సైకిలు మీద వెళ్ళేవాడు ఎవడో అగ్రహారంకి చెందినవాడు అనే తలపులో వాడిని ధైర్యంగా చూసిన మీనాకి వాడు వేరే మతస్థుడు అని తెలియగానే మొహం జంకించింది. కాని ఆ పినోదమైన అన్య పురుషుని గాంభీర్యం అతను ఆ పీధి చివర తిరిగి ఆమెను మళ్ళీ చూడడానికి కారణమైంది.

ఊరి మైదానంలో నివసించే దిమ్మరుల గుంపు గురించి మీనాకి ఏమీ తెలియదు. ఆమె ఇంతకాలమూ అత్తవారి ఇంటి చాకిరీలో చిక్కి, కష్టపడి, శాస్వతంగా పుట్టింటికి వచ్చేసింది. అందులో ఆమెకు కొంచం సంతోషంకూడా. తన అంతరంగ జీపితంలో ఏర్పడిన శాభం˘ం వలన మె చాలా సార్లు అన్య పురుషులని చూసింది; కొన్ని సార్లు చూసి చూసి నిట్టూర్పులు విడిచింది.

పది సంవత్సరాలు జీపించి, ఒక ఎనిమిదేళ్ళ పిల్లవాడికి తల్లి ఐన ఆమెను ఆమె భర్త ' ఇంటికి ఇక రావొద్దు ' అని చెప్పి ఆమెను పరాధీనం చేసేసాడు. శంకర శాస్త్రుల భార్య ఇటీవల కాలమవడంతో అతనికి ఇంట్లో తోడుగా ఉంటూ అన్నం

వడ్డించడానికి తగిన మనిషిగా మీనా రోజులు గడుపుతోంది. తండ్రికి కూతురుగా, ఒక పిల్లవాడికి తల్లిగా ఒక కొంపనుంచి ఇంకొక కొంపకి మారే ఈ భ్రష్టం ఆమెకు నెమ్మదిగా కనిపించింది. అందుకు కారణం ఈ కొంప కూడా ఆమెకు అలవాటైన పాత కొంపే . .

అంతేకాక మీనా అత్తవారి ఇల్లు తంజావూరులో ఉండేది. తంజావూరు సందులకి పేరు పోయిన ఊరు. ఆ సందులు చిన్నవిగానే ఉంటాయి. ఇల్లు రాజగృహంలాగ ఉంటుంది. మీనాకి ముగ్గులు వేయడం ఆమె జీపిత ఆశయం. ఆమె దగ్గర ఉన్న ముగ్గుల పుస్తకాలకి అగ్రహారంలో ప్రసిద్ధి ఎక్కువ. ఆమె ఎప్పుడూ తన మనసులోని భావాలని కొత్త కొత్త ముగ్గులుగా ఆ పుస్తకంలో చిత్రించేది. వృద్యాప్యంలో ఉన్న స్త్రీలనుంచి బాలికలవరకు, అందరూ, మీనా రాసిన ముగ్గులని చూసి ఆమెను పొగడేవారు.

అగ్రహారంలో విశాలమైన పీధిలో ముగ్గులు వెయ్యాడానికి తగిన జాగా దొరకదు; అందువలన మీనా తన ఇంటికీ, పక్క ఇంటికీ మధ్య ఒక హద్దు ఉన్నట్టు ముందు తన ముగ్గుల గొట్టంతో ఒక బార్డరు కట్టుకుంటుంది. ఈ పెద్ద జాగాలో ఆమె ముగ్గులు వేసి తల ఎత్తేసరికి సూర్యుడు ఆ చెరువు గట్టున ఉన్న ఆ వెదురు పొదలను దాటి మీదకు వచ్చేస్తాడు.

అటువంటి సుఖానుభవానికి తంజావూరు సందుల్లో వీలు కాదు.

పుట్టింటికి రాగానే "ఇక హాయిగా మనం ముగ్గులు వేసుకుందాం! " అని మీనా ఆనందంతో నిట్టూర్పువిడిచింది.

వండే సమయం తప్పిస్తే ఆమె రోజంతా వాకిలిలో ఉయ్యాల మీద కూర్చొని ముగ్గులు రాసేది. కొన్ని సార్లు వసారాకి వచ్చి స్థంబందగ్గర నిలబడి తను ఉదయం వేసిన ముగ్గుని చూస్తూ, దాన్ని ఎంతమంది తమ కాళ్ళ కింద నొక్కుతున్నారని తెలిసినట్టు అలాగే చూస్తొంటుంది.

ఏం ముగ్గుకి మాత్రమేనా ఆ గతి?

అగ్రహారంలో బాల్యంలో ఆమెతో ఆటలాడి, మెలిగి, ఆమెను ఏడిపించిన ఆ అబ్బాయిలందరూ ఇప్పుడు ఎలాగ ఒక్కొక్క స్త్రీకి మంచి భర్తలుగా మారిపోయారు! తన ఖర్మ తన్ను ఇలాగ చేసి ఈ గతికి తీసుకొచ్చింది అనే వ్యాకూలంతో ఆమె వాళ్ళని తలచి నిట్టూర్పు విడిచింది. ఆ నిట్టూర్పే ఈ కొంపలో ఆమె ఒంటరి జీవితానికి మనశ్శాంతి ఇచ్చింది. ఆ తలపులోనే ఆమె తల ఎత్తి ఆ వేరే మతస్థుడిని చూసి, ఎటువంటి నిట్టూర్పు లేక దాన్ని ఒక తమాషాగా ఆనందించింది.

ముప్పదేళ్ళలోనే ఆమె దాంపత్య జీవితం సమాప్తం అనే తీర్పుతో పుట్టింటికి తిరిగివచ్చిన మీనాకి తక్కినవాళ్ళని తల

ఎత్తి చూడడానికి కూడా త్రాణ లేదా ఏమిటి? ఐతే, బ్రాహ్మణ కులంలో పుట్టిన ఒక ఆడది వేరే మతస్థుడిని చూసి నిట్టూర్పు విడవచ్చా? అందువలన ఆ మీసాలవాడిని చూసి ఆమెకు ఎన్నటికీ నిట్టూర్పు రాలేదు; కాని ఆమె అతన్ని చూసింది.

ముగ్గులిడుతూ, తల ఎత్తకుండా ఆ సైకిలు పెడల్ని తొక్కుతున్న పాదాలు; ఆ భారీ బూట్సులూ; మడమకి మీద మరక పోయిన లుంగీ, కాలులోని రోమాలు - ఇవన్నీ ఆమె చూస్తుంది. తన్ను దాటి వెళ్ళిన తరువాత నిలబడి ఆ చిన్న సైకిలులో ఆజానుబాహువుగా వెళ్తున్న అతని వీపుని మాత్రం చూస్తుంది. అతను ఎప్పుడూ బూడిద రంగులో ఒక సిల్కు షర్టుతో కనిపిస్తాడు; లోపల ఉన్న తెల్ల బనియను అతని బుజాల వెడల్పుని అందరికీ చూపిస్తుంది. నాలుగు అంగుళాల వెడల్పుతో అతని బెల్టుకుడా కనిపిస్తుంది; ఆడవాళ్ళు చీరలు కట్టుకున్నట్లు అతను ఒక్కొక్క రోజూ ఒక్కొక్క రంగు లుంగిలో కనబడతాడు.

కొన్ని రోజులు చెరువులో స్నానం చేసి ఇంటికి వచ్చిన మార్గంలో అతని రూపాన్ని ఆమె పూర్తిగా చూస్తుంది. అందుకు కారణం అప్పుడు అతని దృష్టి ఆమెమీద ఉండదు; అందువలనే ఆమె అతన్ని చూడగలదు. అతను వేరే మతస్థుడైనాకూడా ఏదో ఒక గుడిని దాటి వెళ్తున్నట్లు మర్యాదగా ఆ అగ్రహారం దాటి వెళ్తాడు. ఆ సైకిలు హేండిల్ బార్ లాగ అతని మీసంకూడా చెవులవరకూ

పెరిగి ఉంటుంది. అతని వయసు ముప్పదినుంచి నలభైలోగా ఉండవచ్చు అనే రహశ్యం ఆ మీసాల వెనుక దాచుకొని ఉన్న అతని జుత్తులో సిదర్శనమవుతుంది; తల సిండా ఉంగరాల జుత్తు; మీసం లాగే అతని కనుబొమ్మలుకూడా పెద్దవే. కన్నులుకూడా పెద్దవే అన్నట్లు పడీ పడని కన్ను రెప్పలు; దట్టమైన నరాలు కనిపించే అతని కంఠంలో వెండిలో అర్ధ చంద్రాకృతిలో, చిన్న కాసులు, దాయత్తు తో కుట్టబడిన ఒక నల్ల దారం; అతని పిశాలమైన ఛాతిలో రోమాలు; అతను ఎర్రటి మనుషీ కాదు, నల్లటి మనిషీ కాదు; అతని ఛాయ పసుపు; అతను సైకిలులో వస్తున్నప్పుడు ఎదుటనుండి చూస్తే పినోదంగా ఉంటుంది. అతని పొడుగాటి చేతులు హేండిల్ బారుని సిత్యమూ తగులుతుంటాయి, అందువలన అతను తన కాళ్ళని బాగా పిడదీసి సైకిలు తొక్కుతాడు.

ఆ సైకిలు హేండిల్ బారులో రక్తపు మరకతో ఒక సంచి - కొన్ని సార్లు ఈగలు మోస్తూ - వేలాడుతుంది. దాని లోపలనుంచి సంచి మొనలో అతని కసాయి కత్తి చెయిపిడి - చెక్కతో చేసినది - కనిపిస్తుంది. అది చూసేవారికి వెంటనే కల్పనలో ఆ కత్తిగురించి భయంకరమైన లోచనలు వస్తాయి.

అగ్రహారంలో ఉన్న యువతులను దాటి పీధి చివరకి వెళ్ళగానే మళ్ళీ ఏ దిశా చూడక, రెండు కాళ్ళనూ బాగా పిడదీసి, నేల మీద

పెట్టి, అతను సిలబడతాడు. ఒక చుట్ట కాల్చినవెంటనే ఆ అగ్రహారంలోని వారి దృష్టినుండి మాయమవుతాడు.

సాయంకాలం అతను ఇంటికి తిరిగి వచ్చినప్పుడు అగ్రహారంలోని పిల్లలు ఆటలాడుతుంటారు. అప్పుడుకూడా యువతులు నీళ్ళ బిందెలతో కనబడతారు. ఆటలాడుతున్న కుర్రవాళ్ళు వాడిగురించి తమ తమ కల్పనలో ఉన్నవన్నీ రహస్యంగా పరివర్తన చేస్తుంటారు.

వాడు మేకని ఒక చేతితో దాని చెవులు పట్టుకొని చరక్ అని కత్తితో కోస్తాడట; ఆ మేక దేహం అలాగే వాడి కాళ్ళముందు పడి హొణుకుతుందట. వాడు కోసి పారేసిన మేకల తలలు గుంపు గుంపుగా చేరిపోతాయట. ఒక రోజుకు వాడు వెయ్యి మేకలని చంపుతాడట. మేకలు మాత్రమే కాదు, వాడు ఆవులని కూడా అలాగే చంపుతాడట. వాడి దేహం ఇలాగ ఉండడానికి కారణం అతను ప్రతీ రోజూ మూడు మేకలిని తింటాడట. వాడితో దెబ్బలాడి ఎవరూ గెలవలేరట.

ఇలాగ అతనిగురించి వాళ్ళు తమ కల్పనలో తోచినవన్నీ కబుర్లుగా చెప్పుకుంటారు. వాడు ఆ అగ్రహారాన్ని దాటి వెళ్ళేముందు ప్రతీ రోజూ ఏదో ఒక ఇంటిలో " ఏ సాయబూ, ఈ అబ్బాయిని పట్టుకొని పో!" అని పిల్లల్ని బెదిరించే మాటలు వినకుండా ఉండవు. కొన్ని సార్లు వాకిలి లో స్థంబాన్ని బిగించి

పట్టుకొని రాను అని బొబ్బ పెట్టే పిల్లవాడిని లాగి " చూడు, ఇవాళ నిన్ను ఈ సాయిబు దగ్గర ఇచ్చేస్తాను . . ఇదిగో సాయిబూ, రా . ." అని బెదిరించే తల్లులని అతను చూస్తాడు. తనలో నవ్వుకుంటూ వెళ్ళిపోతాడు; కాని వాడి మొహంలో ఆ నవ్వు కనిపించదు.

మీనా కొడుకు బాబూకికూడా ఆ మీసగాడంటే విపరీతమైన భయం. వీధిలో ఆటలాడుకుంటున్నప్పుడు ఆ మీసగాడు వస్తే "ఇదిగో అమ్మా, ఆ మీసాలవాడు వస్తున్నాడు . . " అని అరుచుకుంటూ ఇంటిలోకి వచ్చేస్తాడు. వాడి భయాన్నీ, కూతనీ విని, నవ్వుతూ మీనా బయటకు వచ్చి నిలబడుతుంది. ఆమె నవ్వడం చూసినాకూడా అందుకు జవాబుగా అతను ఎప్పుడూ నవ్వలేదు.

తమ దిమ్మరవాళ్ళ గుంపులో ఎక్కడో, ఎప్పుడో తను చూసిన ఒక స్త్రీ ఛాయని ఆ మీసాలవాడు అమెలో సరిపోల్చుకొన్నాడు. ఎటువంటి సంబంధమూ లేని ఈ పోలిక చూసి వాడు శ్చర్యపడ్డాడు.

ప్రతిదినం తమ పిల్లలు చేసే అల్లరి ఆపడానికి " ఏ సాయిబూ . . ఏ సాయిబూ " అని పిలుపులు వచ్చినా ఏ వైపూ చూడని వాడు ఇప్పుడు శంకర శాస్త్రిగారి ఇల్లు దాటినప్పుడు ఎటువంటి పిలుపు లేకుండానే మెల్లగా తల తిప్పి చూస్తాడు. అప్పుడు మీనా అక్కడ నిలబడి ఉంటుంది. .

తను ఎప్పుడో దిమ్మర వాళ్ళ గుంపులో కలుసుకున్న ఒక యువతి . .

అది శంకర శాస్త్రుల ఇల్లు అని అతనికి తెలియదు. ఆ ఇంటికి గుర్తు మీనావే. ఒక రోజు ఏ కారణంవలనో ఆమె అక్కడ లేకపోవడంతో అదేం ఇల్లని తెలియక అతను కంగారు పడ్డాడు. తర్వాత ఆ ఇంటికి వచ్చి ఆమెను చూసినప్పుడే స్తంభం మీద కట్టబడిన ఎర్రటి తపాలు పెట్టెని గుర్తుగా జ్ఞాపకంలో ఉంచుకున్నాడు.

కొన్ని సార్లు మీనా తనలో అనుకుంటుంది: " ఇతన్ని చూసి ఎందుకు ఈ పిల్లలు ఇలాగ భయపడుతున్నారు? "

వాడి పెద్ద మీసాలు గుర్తుకి రాగానే ఆమె తన ఆశ్చర్యాన్ని మార్చుకొని ఆ పిల్లలకి ఏర్పడే భయం న్యాయమే అని ఒప్పుకుంటుంది.

ఆమె ఇంకా ఆలోచిస్తుంది: " అతనికి ఆ మీసాలు లేకపోతే? ఎవరైనా ఆ మిసాలని తీసేయమని అతనికి సలాహా ఇస్తే అస్తమానం భయపడి చస్తున్న ఈ పిల్లలకి ఎంత హాయిగా ఉంటుంది! అవకాశం వస్తే దీన్ని అతనికి చెప్పేయాలి! " అనే ఆమె తలపుని " ఒసే వెర్రిదానా, నీకుండే ఇన్ని సమస్యలలో వీడి మీసంగురించి

నీకెందుకీ ఇటువంటి ఆలోచన!" అని నవ్వుతూ తనకే సమాధానం చెప్పుకుంటుంది.

అగ్రహారంలోని కుర్రవాళ్ళు కొందరు ఒకనాడు గుంపు చేరి మైదానంకి తమాషా చూడడానికి వచ్చారు. ఆ గుంపులో బాబూ కూడా ఉన్నాడు. రశమైన, పిరశమైన సంగతులంటే అందరికీ ఇష్టమే. ఐతే పెద్దవాళ్ళు పిరశంలో ఉన్న తమ ఇష్టతని దాచుకోడంలో సమర్థులు. పిల్లలకి అది చేతకాదు. అందువలనే మైదానం మధ్య ఒక తాటాకు చాప మీద ఒక ముసలివాడు మాంస పిండాలని చిన్న కొండల్లాగ పరచి జనులకు అమ్మడం చూసి ఆ బ్రాహ్మణ పిల్లకాయలు దాన్ని తమాషగా చూస్తున్నారు. ఆ అనుభవం వాళ్ళకి చాలా ఊరటగానూ, పరవశంగానూ కనిపించింది.

అదేం మాంసం, మేకదా లేక ఆవుదా, అనే రహస్యమైన పరివర్తన వారిలో జరిగింది.

" దీన్ని అలాగే నిప్పులో వేసి తింటారా?"

" కాదురా, మన ఇంటిలో కాయగూరలు వండుతారే, అలాగ వండుతారు . ."

" చీ, చీ! నాకు తెలుసు, వీళ్ళు మసాలా వాడుతారు . . "

" కంపు కొట్టదూ?"

" వీళ్ళెందుకు ఇలా చేస్తున్నారు?"

"ఇది పాపం కదూ?"

" వాళ్ళకి నచ్చుతుంది కాబోలు!"

"నీకు కావాలంటే వెళ్ళి తిను, పో!"

అప్పుడు బాబూని వెదుక్కుంటూ మీనా అక్కడకి వచ్చింది. అగ్రహారంలోని పిల్లలు ఆ కర్మకాండం చూడడంతో ఆమెకు పట్టరాని కోపం వచ్చింది.

"వెధవల్లారా? ఇక్కడ నిలుచొని ఇదేం తమాషా? ఇంటికి వెంటనే వెళ్ళండి! ఏరా, మణి, వాళ్ళు పిల్లలు, నీకేం బుద్ధి ఇలాగ పోయింది? ఉండు, ఉండు, మీ ఇంటికి వచ్చి మీ అమ్మగారితో చెప్తాను!" అని అక్కడ ఉన్న పిల్లల్ని తరిమి బాబూ చెవిని పట్టుకొని తిప్పింది.

" మంచి వేళ, నువ్వు ఆ చెరువు దగ్గర నిలబడ్డావో అని అక్కడకి వెళ్ళి వెతికాను. మధ్యాన్నం ఇంట్లోనుంచి బయటకి వెళ్ళినవాడివి ఊరంతా తిరగడం ఆరంభించావు. ఇంటికి రా, చెప్తాను! " అని వాడి చెవిని మెలికించడంతో బాబూ ఏడవడం ఆరంభించాడు.

ఆ సమయం ఒక డేరానుంచి ఆమె వచ్చింది.

" ' మీరందరూ అయ్యరింటి పిల్లలు, ఇవన్నీ చూడకూడదు, ' అని ఎన్నిసార్లు నేను చెప్పాను తెలుసా? వింటేనా మరి?" అని అంటూ మీనా దగ్గరకి వచ్చింది.

మీనా కూడా ఆమెను చూసింది.

మీనా కళ్ళకి వేరే మతానికి చెందిన ఆ స్త్రీ వినోదంగానే కనిపించింది. ఈ జాతిలో మగవాళ్ళూ, ఆడవాళ్ళూ, ఎంత అందంగా ఉన్నారు అని మీనా ఆశ్చర్యపడింది.

మీనా ఆమె మీద పడిన తన కళ్ళను ఆమె మొహం నుంచి పాదాలవరకూ వాల్చింది.

ఆ స్త్రీ తొడుక్కున్న పరదా కొంచం జరగడంతో కలువ పువ్వుల రే˘ల్లా˘ ఆమె ఎర్రని చెవి చుట్టూ వరుస వరుసగా చిన్న బం˘ారు వలయాలు ˘నిపించాయి. వాటిలోనుంచి అక్కడక్కడా బంగారు ఆభరణాలు వేలాడాయి. ఆ విశాలమైన ముఖంలో ధాటిగా గీసినట్లు ఎర్రగా రెండు కన్నులు నల్ల కనుబొమ్మల్ని కలుసుకొని మీనాను చనువుతో చూసాయి. ఆ మీసాలవాడులాగా ఈమెకూడా పెద్ద ఆకారంతో కనిపించింది. ముంజెయ్యి ఒకటే గాజులమయం, అదీ ఆమెకి అందంగానే ఉంది. ఛాతీని మాత్రం కప్పుకున్న ఆమె రవిక చేతులు మోచెయ్యి వరకూ వ్యాపించి ఉన్నాయి. ఆమె నడుస్తున్నప్పుడు, ఆమె నడుం ఆడుతున్నప్పుడు ఒక రథం మెలికలు తిరిగినట్లుంది. ఆమె నడుస్తుంటే ఆ పాదాలలో ఉన్న - భూమిమీద పెద్ద ముద్రలు పడేటట్లు - ఆ వెండి కడియాలధ్వని మధురంగా వినివిస్తోంది.

" ఈమె వేసుకున్న ఈ నగలన్నీ అసలు బంగారమేనా?" అనే అనుమానం మీనాకి వచ్చింది. దాన్ని అడిగేద్దామా అనే తన ఆత్రుతను ఒక క్షణం సంశయించి ఆపుకింది.

మీనా ఎలాగ ఆమెను అభినందించిందో, అలాగే ఆ స్త్రీకూడా మీనాని అభినందించి ఉండాలి. మీనాలోని సాధారణ ఆకృతి, ముక్కు, చెవుల్లో ప్రకాశించే ఆభరణాలకంటే, నుదుత మీద ఉండే పెద్ద బొట్టు మీనాని అందగత్తిగా చేసి ఆమెను ఆకర్షించింది. బలహీనంగా కనిపించే ఈమె శరీరంలో ఎలాగ ఈ బ్రాహ్మణ కట్టు చీర సాధ్యమైంది అని ఆశ్చర్యంగా ఆమె కళ్ళు మీనామీద వాలాయి. వాళ్ళిద్దరూ రెండు గొడ్ల కొంపల్లో ఉండే పశువులులాగ ఒక్కరినొకొక్కరు చూసుకొని ఆత్మీతులయ్యారు.

అప్పుడు ఒక మేకపిల్లను తరుముకుంటూ ఆమె వెనుక ఒక పిల్లవాడు పరుగెత్తుకొని వచ్చాడు. ఆ సబ్దం విని, తిరిగి, ఆమె తన బాషలో ఆ పిల్లవాడిని తిట్టింది. ఆమె తిరిగినప్పుడు ఆమె వెనకభాగం నగ్నంగా ఉండడం చూసిన మీనాకి ఆ స్త్రీ దేహమంతా నగ్నంగా మనసులో కనిపించింది. ఆమె మీనాని చూసి చెప్పింది: " ఈ పిల్లలకి అమ్మ అంటే ఎటువంటి భయమూ లెదు; నాన్న అంటేనే భయం!"

అమె మాటలు బోధపడినాకూడా మీనాకు నవ్వొచ్చింది.

"అవును, పీడుకూడా నా మాటలు పినడు," అని మీనా అనగానే, ఆమె మళ్ళీ చెప్పింది: " మీరెందుకమ్మా ఇంత దూరం రావాలి? వాళ్ళ నాన్నగారి దగ్గర ఒక మాట చెప్తే సరిపోదా? ఆడవాళ్ళు చెప్పి ఈ అబ్బాయిలు పినరు."

మె మాటలు పిన్న మీనా కళ్ళలో చూచాయగా ఏర్పడిన శోకాన్ని ఆమె గమనించి ఉండాలి.

" ఇది మీ పిల్లవాడా?" అని ఆ మేకపిల్ల పెంట పరుగెత్తిన పిల్లవాడిని చూపి మీనా అడిగింది.

"అవును, వాళ్ళ నాన్నతో నాకు తలాక్ ఐపోయింది, " అని ఆమె చెప్పుతూ తిరిగినప్పుడు, బయట తన భార్య ఎవరితోనో మాట్లాడడం పిని ఆ మీసాలవాడు డేరానుండి బయటకు వచ్చాడు.

అతన్ని చూసినపెంటనే ఆ స్త్రీ తన పరదాని కొంచం లాగుకొని, " ఆ తర్వాత నేను ఇతన్ని సిక్కా చేసుకున్నాను," అని గర్వంతోనూ, సిగ్గుతోనూ, చెప్పింది.

మీనాకి ఆమె చెప్పేది బోధపడినా కొన్ని మాటల ి అర్థం తెలియలేదు.

" తలాక్కంటే? " అని అడుగుతూ మీనా డేరానుంచి పెలుబడిన అతని కళ్ళు చూసింది.

ఐయో! అతని కళ్ళు ఎంత తీక్షణంగా కనిపిస్తున్నాయి!

అతను లుంగి, బనియను తొడిగి ఉన్నాడు. మీనాని చూడగానే నోటిలో ఉన్న చుట్టని కింద పారేసి, దాన్ని కాలితొ అణచి, ముందే పరిచయమైనవాడిలాగ శలాం చేసి ఆమె దగ్గరకి వచ్చాడు.

"అమ్మగారు ఎందుకు ఇంత దూరం వచ్చేసారు?" అని అడిగాడు. మీనా జవాబే మీ చెప్పక చిరునవ్వు నవ్వింది.

అప్పుడు అతని భార్య తలాక్ అంటే ఏమిటని పివరించి చెప్పింది. అంతవరకూ ఆ అగ్రహారం బయట ప్రజలూ, వాళ్ళ జీపితాలూ చాలా అధ్భుతంగా మారి ఉన్నాయి అని అనుకున్న మీనాకి జీపితమనేది ఆడవాళ్ళందరికీ ఒక గొడ్ల కొంపే అనిపించింది.

మీసాలవాడిని చూడగానే మీనాకి పెనుక దాక్కొన్న బాబూ, అతను దగ్గరకి రాగానే, " అమ్మా, మనం ఇంటికి పెళ్దాం," అని చీర కొంగుని పట్టుకొని లాగాడు.

పిల్లవాడి తల జుత్తును తడుముతూ బాబూకి మీనా సమాధానం చెప్పింది: " నీకు ఈ సాయిబును చూసి ఎందుకురా భయం? పీళ్ళందరూ మంచివాళ్ళే కదా? సిన్నేం చెయ్యరు!" తరువాత ఆ మీసాలవాడిని చూసి ఆమె చెప్పింది: " నీ మీసాన్ని చూసి పిల్లలకి భయం. నువ్వు దీన్ని తీసేస్తే పిల్లలందరూ నీ

వెనుకనే వస్తారు." ఆ మాటలు చెప్పినప్పుడు ఆమె మొహమంతా ఎర్రబడి పోయింది.

"ఏమ్మా, ఈ మీసం నాకు బాగా లేదా?" అని అతను అమాయకత్వంతో అడిగాడు.

'నాయనా, పీడు ఇలాగ అడుగుతున్నాడే! నేనేం జవాబు చెప్పడం?' అని సిగ్గుతో మీనా తల వంచుకుంది. " బాగా లేదని ఎవరన్నారు? పిల్లలు భయపడుతున్నారని అన్నాను . . "

" ఈ మీసంకోసమే ఇది నన్ను సిక్కా చేసుకుంది," అని భార్య భుజాన్ని పట్టుకొని, ఒక స్త్రీ ప్రాణాన్ని అపహరించినట్లు అతను నవ్వాడు. తన భుజం మీద ఉన్న అతని చెయ్యిని తోసి, వాళ్ళ బాషలో ఫిర్యాదు చేసి, మె కొంచం జరిగి సిలబడింది.

'ఏ సాయబు, నువ్వు చాలా పెంకివాడివి,' అని మీనా తన చూపుతో అతనికి చెప్పింది.

ఆ సంఘటన తరువాత, ఆ సంబాషణనీ, ఆ అనుభవాన్ని తలచి మీనా సుఖపడ్డాది. ఒక నాడు ఆ మీసాలవాడిని తన కలలోకుడా చూసింది. కలలో అతని భార్యలాగ బట్టలు వేసుకొని మీనా సిలబడి ఉంది; అతను ఈ అగ్రహారంలోని మనిషిలాగ దంజెంతో, పట్టు పంచెతో ఎదురింటి వసరాలో కూర్చొని ఉన్నాడు. కాని ఆ మీసం మాత్రం అలాగే ఉంది!

"ఇదేం గ్రహచారం? ఎక్కడైనా ఒక బ్రాహ్మణుడు ఇలాగ మీసం పెట్టుకుంటారా?" అని ఆమె ఆశ్చర్యపడుతూంటే అతని వేషం ˘భీమసి మారినట్లు అతను తన మీసాన్ని తీసి పారేసాడు.

అంతేకాదు; మీనాను ఆమె భర్త పరాధీనం చెయ్యడానికి ముందు సంతోషంగా ఉన్న రోజుల్లో పిలిచినట్లు ' మీను, మీను ' అంటూ అతను ఈ ఇంటి మెట్లెక్కి లోపలికి వస్తున్నాడు. అతని దగ్గరనుంచి మె దూరంగా వెళ్ళిపోతోంది.

అతను ' మీను, మీను, ' అని పిలుస్తూనే ఉయ్యాల మీద ఉన్న ఆమె పడకమీద కూర్చున్నాడు. సొంతగా ఉయ్యాలని ఊపుతూ ఆమెకి చెప్పాడు: " ఏ మీను,పిను! ఇదంతా ఒక వేషం! నేనొక వేషం, నువ్వొక వేషం వేసుకొని మనం ఈ నాటకం ఆడుతున్నాం!" అని స్త్రీలని ఆకర్షించే నవ్వుతో అతను మాట్లాడుతుంటే మీనాకి ముక్కుమీద కోపం వచ్చింది.

" నేనేం వేషం వెయ్యటం లేదు! నువ్వే వేషంలో ఉన్నావు! నీ వేషంతో నువ్వు ఊరులోనే తిరుగు; నేను తమాషా చూస్తుంటాను. ఇంటిలోకి ఇక నువ్వు రావొద్దు " అని ఆమె కటువుగా చెప్పగానే అతను రోషంతో లేచి వెళ్ళిపోవడం చూసి మీనా బాధపడింది.

సిద్రలోనుంచి లేచిన మీనా దేవుని పటం ముంది సిలబడి

" ఈశ్వరా, ఇక నాకు ఇటువంటి కలలు రాకుండా కాపాడు, " అని ప్రార్థించింది.

మరునాడు పొద్దున ఆమె ఇంటిముందు ముగ్గులు వేస్తూంటే, వంచిన తన తల ఎత్తకుండా, కనుబొమ్మని మాత్రం లేవనెత్తి అతను ఆ సైకిలు పెడల్ని తొక్కుతూంటే, అతను తొడుక్కున్న భారీ బూట్సులూ, మడమకి మీద మరక పోయిన లుంగి, ాలులోని రోమాలు - ఇవన్నీ ఆమె చూసింది.

అతను తన్ను దాటి వెళ్ళిన తరువాత సిలబడి ఆ చిన్న సైకిలులో ఆజానుబాహువుగా వెళ్తున్న అతని వీపుని చూసింది.

కొన్ని రోజుల తర్వాత ఒకనాడు చెరువులో స్నానం చేసి ఇంటికి వస్తున్నప్పుడు అతని పూర్తి స్వరూపం చూడలేక ఆమె తల వంచుకొని నడిచింది.

****